

Приватний вищий навчальний заклад
«Буковинський університет»
Юридичний факультет
Кафедра професійних та спеціальних правових дисциплін

СХВАЛЕНО
на засіданні науково-методичної
ради факультету
протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан юридичного факультету
Олена КЕЛЬБЯ/
29.08.2024 р.

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
«Правова статистика та кримінологія»

Освітньо-професійна програма:	<u>Право</u>
Спеціальність:	081 «Право»
Галузь знань:	08 «Право»
Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Факультет:	<u>юридичний</u>
Мова навчання:	<u>українська</u>
Розробник:	<u>БІЛІНСЬКА Людмила Володимирівна, викладач кафедри професійних та спеціальних правових дисциплін</u>
Профайл викладача	<u>https://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/faculty-of-law/department-of-professional-and-special-legal-disciplines/#</u>
E-mail:	<u>Ludabilinska201085@ukr.net</u>
Консультації	четвер з 10.00 до 16.00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Навчальна дисципліна «Правова статистика та кримінологія» є вибірковою складовою навчального плану підготовки фахівців першого бакалаврського рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» в обсязі 120 годин, з яких для здобувачів денної форми навчання передбачено: лекцій – 24 год., практичних занять – 16 год., і самостійної роботи – 80 год.; та для здобувачів заочної форми навчання: лекцій – 6 год., практичних занять – 2 год., та самостійної роботи – 112 год. Навчальна дисципліна побудована відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS) і складається з 4 кредитів. Форма підсумкового контролю – залік.

Навчальна дисципліна «Правова статистика та кримінологія» має важливе значення в підготовці висококваліфікованих фахівців у галузі юриспруденції зокрема для науково-обґрунтованого пізнання тенденцій і закономірностей розвитку суспільного життя. Спрямована на розумінні кримінально-правовій статистиці, яка є інформаційною базою кримінології у вивченні тенденцій і закономірностей розвитку злочинності, її причин та умов, особливостей суб'єктів, які вчинили злочин, у розробці заходів протидії злочинності. Одержані під час вивчення дисципліни знання дадуть змогу в майбутньому практикуючому юристу виконувати свої функції більш кваліфіковано, на сучасній науковій основі в будь-якому напрямку юридичної діяльності, розширяти професійний і загальний кругозір.

2. Мета і завдання дисципліни

Предмет навчальної дисципліни – охоплює коло теоретичних і практичних проблем, які існують під час статистичного дослідження злочинності, її кількісних та якісних характеристик, детермінант злочинності, кримінологічної характеристики особи злочинця, шляхів попередження та кримінологічних характеристик окремих видів кримінальних правопорушень.

Метою навчальної дисципліни «Правова статистика та кримінологія» є формування у здобувачів системи теоретичних знань про статистичні методи дослідження основних положень кримінології та кримінологічної діяльності. Отримання статистичних даних щодо злочинності як соціального явища, оволодіння основами методів збору та обробки кримінологічної інформації.

Основними *цілями (завданнями)* навчальної дисципліни є проведення статистичних досліджень:

- про злочинність як системне явище, її форми і прояви, зв'язки і залежності із подібними явищами, негативний вплив злочинності на безпеку та сталий розвиток;
- оволодіння методикою, методами та процедурами кримінологічних досліджень злочинності, особи злочинця, причин та умов кримінальної поведінки, формування умінь та навичок аналізу статистичної інформації, роботи з реєстрами і базами даних органів правопорядку;
- ознайомлення з результатами сучасних кримінологічних досліджень традиційних і новітніх видів злочинності, даних про структуру і тенденцій її поширення, регіональні особливості, розміри латентності та використання цієї інформації в діяльності правника;
- осмислення змісту актуальних проблем дослідження особи злочинця, формування криміногенної спрямованості особистості та мотивації кримінальної поведінки, типології і класифікації злочинців;
- аналіз і дослідження детермінант злочинності, причин та умов кримінальних правопорушень та механізму кримінальної поведінки;
- формування знань про міжнародні стандарти у сфері боротьби із злочинністю, зарубіжний досвід протидії злочинності, а також положення державної політики запобігання та протидії злочинності і приписи законодавства у цій сфері;

- розвиток навичок і умінь застосування різних стратегій та заходів запобігання окремим видам кримінальних правопорушень.

Результати навчання за дисципліною. Після проходження курсу здобувачі будуть знати: законодавчу та нормативно-правову базу, що формує фундамент статистичної науки в сфері криміналогічної діяльності; статистичні показники, за якими можна оцінити стан та основні тенденції правопорядку та злочинності в Україні. ставити завдання та організувати наукові дослідження з визначення проблемних ситуацій, пов'язаних з удосконаленням обліку кримінальних правопорушень; правильно тлумачити, обчислювати та використовувати показники, що характеризують діяльність правоохоронних органів.

вміти: застосовувати знання щодо формування уявлення про механізм індивідуальної злочинної поведінки та особу злочинця та вміння проводити статистичний аналіз стану злочинності, враховуючи її кількісні та якісні показники; оцінювати роль економічних, соціально-психологічних, організаційно-управлінських та правових факторів у структурі детермінант злочинності; розробляти заходи запобігання злочинності та запроваджувати їх у практику; формування навичок проведення кримінологічного дослідження та інших видів кримінологічної діяльності.

3. Пререквізити

Вивчення курсу передбачає наявність системних та ґрунтовних знань із курсу – «Кримінальне право», «Кримінальний процес», «Криміналістика». Синхронний, паралельний зв'язок може бути з такими навчальними дисциплінами, як: «Теорія держави і права», «Філософія».

4. Компетентності та результати навчання

Під час вивчення дисципліни, відповідно до освітньо-професійної програми, формуються наступні:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові компетентності спеціальності (СК)

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Отримуються наступні програмні результати навчання (РН):

РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини (тема 3-10).

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (теми 1-10).

РН 12. Донести до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло (теми 1-10).

РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди (теми 1-10).

РН 19 Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (теми 1-10).

РН 20 Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (теми 1-10).

5. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

Загально-теоретичні аспекти статистичного дослідження кримінології

7 семестр

Тема 1. Історія розвитку та сучасний стан дослідження кримінології (статистичний аспект).

Тема 2. Теоретичні основи та методологія кримінології.

Тема 3. Поняття та загальна характеристика злочинності. Статистичне дослідження показників злочинності.

Тема 4. Основні положення теорії спостереження про причини та умови злочинності.

Тема 5. Статистичне спостереження щодо особистості злочинця.

Змістовий модуль II

Правовий статистичний аналіз запобігання правопорушень

7 семестр

Тема 6. Причини та умови кримінальних правопорушень: правова статистика.

Тема 7. Запобігання кримінальним правопорушенням у сфері економіки: статистичні показники.

Тема 8. Запобігання кримінальним правопорушенням, вчинюваним учасниками організованих злочинних угруповань: статистична звітність.

Тема 9. Статистичне спостереження щодо запобігання кіберзлочинам.

Тема 10. Правовий статичний аналіз щодо запобігання кримінальним правопорушенням у сфері обігу наркотичних засобів.

При викладанні тем використовуються інформаційні технології навчання: презентації та робота з електронними ресурсами.

При підготовці до занять та виконанні самостійної роботи здобувачу рекомендується використовувати Робочу програму з навчальної дисципліни «Правова статистика та кримінологія».

6. Система контролю та оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ;
- метод мозкового штурму;
- кейс-технології.

Форми та методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – екзамен.

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати тематичного тестування), а також бали за підсумковий модульний контроль.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за період теоретичного навчання студентів на останньому за розкладом занятті. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

**Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни
Шкала оцінювання: національна та ЄКТС**

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЄКТС	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		Екзамен	Залік
90-100	A	Відмінно	Відмінно
82-89	B	Добре	Добре
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	Незадовільно
1-34	F		

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Правова статистика та кримінологія»

7-й семестр

Залік:

Поточний контроль (максимальна кількість балів)		Загальна максимальна кількість балів
Модуль I	Модуль II	
50	50	100

Політика академічної доброчесності

Здобувач повинен ознайомитися і дотримуватися Положення про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет», яке міститься у вільному доступі на офіційному сайті університету. Здобувач повинен виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт та екзаменів заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Використання можливостей штучного інтелекту може мати місце в обмеженому ряді випадків, у кожному разі із погодженням з викладачем.

Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України (зі змін., і допов.). [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua
2. Кримінальний кодекс України: закон України від 05.04.2001 № 2341-III // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14..>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17.>
4. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності та протоколи, що її доповнюють від 15.11.2000 № 55/25, ратифікована законом від 04.02.2004 № 1433-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1433-15#Text>
5. Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми від 16.05.2005, ратифікована законом від 21.09.2010 № 2530-VI URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_858#Text
6. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 № 3341-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>
7. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>
8. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>
9. Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 № 3739- VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17#Text>
10. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 № 361-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>
11. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними: Закон України від 15.02.1995 № 62/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80#Text>
12. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> Про захист суспільної моралі: Закон України від 20.11.2003 № 1296-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1296-15#Text>
13. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
14. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>
15. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 № 1835-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text>
16. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України від 17.03.2011 № 3160-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3160-17#Text>
17. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України від 24.01.1995 № 20/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20/95-%D0%B2%D1%80#Text>

18. Стратегія боротьби з організованою злочинністю, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2020 р. № 1126-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1126-2020-%D1%80#Text>
19. Стратегія кібербезпеки України «Безпечний кіберпростір – запорука успішного розвитку України», затверджена Указом Президента України від 26 серпня 2021 року № 447/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#Text>

Основний

1. Кримінологія: підручник / [Б. М. Головкін, В. В. Голіна, О. В. Лисодєд та ін.]; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків: Право, 2020. 384 с.
2. Віктимологія: навч. посіб. / за заг. ред.: В. В. Голіни і Б. М. Головкіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2017. 308 с.
3. Кримінологія: підручник / О. М. Джу́жа, В. В. Василевич, В. В. Черней, С. С. Чернявський та ін.; за заг. ред. В. В. Чернея, О. М. Джу́жі. Київ : ФОРМ-Лекс, 2020. 612 с.
4. Тимошенко В. І., Шакун В. І. Теоретичні основи кримінології: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 240 с.
5. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 18: Кримінологія. Кримінально-виконавче право / редкол.: В. І. Шакун, В. І. Тимошенко. Харків : Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави та права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2019. 544 с.
6. Головкін Б.М. Теперішнє і майбутнє кримінології. Проблеми законності. Харків : Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. 2020. № 149. С. 168- 184.
7. Головкін Б.М. Про детермінацію злочинності. Часопис Київського університету прав.
8. Оболенцев В. Ф. Системний аналіз та моделювання системи запобігання злочинності в Україні: монографія. Харків: Юрайт, 2021. 192 с.
9. Сметаніна Н. В. Наукові підходи до теорії злочинності у сучасній українській кримінології : монографія; за заг. ред. В. В. Голіни. Харків : Право, 2016. 192 с. 2020. № 1. С.274-280.
10. Громадськість у запобіганні і протидії злочинності: вітчизняний та міжнародний досвід: монографія / В. В. Голіна, М. Г. Колодяжний, С. Ю. Лукашевич та ін.; за заг. ред. В. В. Голіни і М. Г. Колодяжного. Харків: Право, 2017. 248 с.
11. Мармоза А.Т. Правова статистика. 2-ге видання. Підручник затверджений МОН України. Центр учбової літератури, 2022. 528 с.
12. Мармоза А.Т. Практикум з правової статистики. Навчальний посібник. 2-ге вид. перероб. та доп. К.: ЦУЛ, 2020. 316 с.

Додатковий

1. Вербенський М. Г., Кулик О. Г., Наумова І. В. Кримінальна ситуація в Україні: основні тенденції: 2020 рік [Текст]: монографія за заг. ред. М. Г. Вербенського. Вінниця: ТВОРИ, 2021. 144 с.
2. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2021. – 164 с.
3. Заїчко О. В. Запобігання незаконній порубці або незаконному перевезенню, зберіганню, збуту лісу : монографія; за ред. Б. М. Головкіна. Харків : Право, 2019. 192 с.
4. Новіков О. В. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинності у сфері інтелектуальної власності: монографія; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків : Право, 2018. 182 с.
5. Філіппов С. О. Протидія транскордонній злочинності: глобальний контекст і реалії України: монографія. Одеса: Фенікс, 2019. 452 с.
6. Бочарова К. А. Запобігання злочинам, пов'язаним з вандалізмом: монографія; за ред. С. Ю. Лукашевича. Харків : Право, 2019. 216 с.

7. Мокляк В.В. Протидія терористичній діяльності в Україні: монографія [наук. ред. Б.М. Головкін]. Харків. Юрайт, 2021. 204 с.
8. Шейко К.В. Запобігання злочинам, що вчиняються у сфері виробництва і обігу алкогольних напоїв : монографія / [наук. ред. Б.М. Головкін]. Харків. Юрайт, 2021. 212 с.
9. Кулик К.Д. Запобігання розбещенню неповнолітніх в Україні: монографія Харків : Юрайт, 2021. 196 с.
10. Білецький А. В. Участь громадськості в запобіганні корупційним злочинам в Україні : монографія; наук. ред. Б. М. Головкін. Харків : Право, 2018. 188 с.

Інформаційні ресурси

(нормативна база, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо)

1. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws> - офіційний веб-портал Верховної Ради України.
2. <http://www.reyestr.court.gov.ua/> - Єдиний державний реєстр судових рішень.
3. <http://www.ukrstat.gov.ua> - офіційний сайт Державної служби статистики України.
4. <https://dsa.court.gov.ua/dsa> - офіційний сайт Державної судової адміністрації України.
5. <https://ssu.gov.ua> - офіційний сайт Служби безпеки України.
6. <https://www.npu.gov.ua> - офіційний сайт Національної поліції України.
7. <https://www.gp.gov.ua/ua/index.html> - офіційний сайт Офісу Генерального прокурора України.
8. <http://err.eurostat.ec.europa.eu/> - офіційний сайт Європейської служби статистики.
9. <http://www.mvs.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України.
10. <http://www.kmu.gov.ua> - офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
11. Інструкція з діловодства в місцевих та апеляційних судах України: затв. наказом Державної судової адміністрації України від 20.08.2019 р. № 814. у редакції наказу Державної судової адміністрації України від 17 жовтня 2023 р. № 485 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0169750-13?lang=ru.#Text>.
12. Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань, порядок його формування та ведення: наказ Генерального прокурора України від 30.06.2020 р. № 298. : URL: <http://www.gp.gov.ua>.